

ИЗВЕШТАЈ О ДОСАДАШЊЕМ ПРОЦЕСУ ПОЛИТИЧКОГ И ТЕХНИЧКОГ ДИЈАЛОГА СА ПРИВРЕМЕНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА САМОУПРАВЕ У ПРИШТИНИ УЗ ПОСРЕДОВАЊЕ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ, УКЉУЧУЈУЋИ ПРОЦЕС ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПОСТИГНУТИХ ДОГОВОРА

I

Правни основ за подношење овог извештаја садржан је у тачки 5. Резолуције Народне скупштине Републике Србије о основним принципима за политичке разговоре са привременим институцијама самоуправе на Косову и Метохији („Службени гласник РС”, број 4/13), којим је Влада обавезана да Народну скупштину Републике Србије редовно извештава о развоју догађаја, току разговора са представницима Привремених институција самоуправе у Приштини у вези са Косовом и Метохијом, као и о спровођењу том резолуцијом утврђених циљева, активности и мера за заштиту суверенитета, територијалног интегритета и уставног уређења Републике Србије.

У извршавању обавезе, а ради сагледавања целине досадашњег тока дијалога, подноси се извештај који обухвата све активности које су оствариване у току разматрања свих до сада отворених техничких и политичких питања и са њима усаглашених ставова, постигнутих договора и обезбеђивања њихове примене.

II

Процес „Дијалога између Београда и Приштине” уз посредовање Европске уније покренут је на основу Резолуције Генералне скупштине Уједињених нација A/RES/64/298 од 9. септембра 2010. године.

У дијалогу уз посредовање Европске уније, који је водио тадашњи шеф Преговарачког тима за дијалог са Привременим институцијама самоуправе у Приштини Борислав Стефановић до сада су постигнути договори у следећим областима:

1. матичне књиге;
2. слобода кретања;
3. царински печат;
4. катастар;
5. функционисање ЦЕФТ-е (током председавања УНМИК-а);
6. прихватање универзитетских диплома;
7. интегрисана контрола административне линије и
8. регионално представљање и сарадња.

Одржано је укупно девет рунди преговора уз посредовање Европске уније у Бриселу и то: 8. и 9. марта 2011. године (прва рунда), 28. марта 2011. године (друга рунда), 15. априла 2011. године (трећа рунда), 17. и 18. маја 2011. године (четврта рунда), 2. јула 2011. године (пета рунда – постигнут договор о матичним књигама и слободи кретања), 2. септембра 2011. године (шеста рунда – постигнут договор о царинском печату и катастру), 21. и 22. новембра 2011. године (седма рунда – постигнут договор о универзитетским дипломама), 30. новембра и 2. децембра 2011. године (осма рунда – постигнут је договор у области интегрисане контроле административне линије), од 21. до 24.

фебруара 2012. године (девета рунда – постигнут договор о регионалном представљању и сарадњи, укључујући парафирање Техничког протокола за имплементацију договорених решења у области интегрисане контроле административне линије).

Имајући у виду међународно преузете обавезе, тадашња Влада Републике Србије је на седници 29. новембра 2011. године донела Уредбу о оснивању Канцеларије за стручне и оперативне послове у преговарачком процесу, 05 Број: 110-9102/2011 („Службени гласник РС”, број 90/11), која у складу са својим надлежностима активно учествује у спровођењу постигнутих договора у текућем дијалогу између Београда и Привремених институција самоуправе у Приштини, припреми предлога аката Владе, координацији са другим органима у вези са процесом преговора и у спровођењу донетих аката Владе, припремању и организовању састанака у оквиру дијалога, као и пружању административно-техничке подршке Тиму за дијалог са Привременим институцијама самоуправе у Приштини.

Након формирања, Влада је наставила технички дијалог са представницима Приштине уз посредовање Европске уније у вези са питањима телекомуникација и електроенергетике на територији АП Косово и Метохија.

У досадашњем процесу имплементације, сви надлежни органи активно су учествовали у спровођењу постигнутих договора у текућем дијалогу између Београда и Привремених институција самоуправе у Приштини, како следи:

Матичне књиге:

Питање матичних књига решено је договореним закључцима на петој рунди дијалога одржаној, 2. јула 2011. године. Договорене закључке у име Владе Републике Србије прихватио је тадашњи шеф Преговарачког тима Борислав Стефановић. Текст договорених закључака гласи:

Матичне књиге

1. Стране ће заједнички учинити све напоре на успостављању у потпуности поуздане матичне службе на Косову;
2. Трипартитна 'заједничка комисија', у саставу од по једног стручњака из области матичних књига са обе стране и из Еулекса, при чему ће овај бити на месту председавајућег, биће успостављена са циљем да се утврде празнине у несталим оригиналима матичних књига из периода пре 1999. године;
3. Еулекс ће оверити копије свих оригиналних цивилних матичних књига са Косова, по општинама, уз консултације са стручњацима са обе стране ако је потребно. ЕУЛЕКС ће обрадити оверене копије, са циљем успостављања потпуно поуздане матичне службе на Косову;
4. По захтеву, ЕУЛЕКС ће бити спреман да достави конкретне информације са Косова.

Први састанак Групе за имплементацију у области матичних књига одржан је у Нишу, 6. децембра 2011. године. На њему се расправљало о модалитетима за отпочињање процеса имплементације договорених решења (копирања/скенирања и сертификавања матичних књига од стране ЕУЛЕКС-а).

Влада Републике Србије је у процесу имплементације донела Закључак 05 Број: 021-6653/2011 од 1. септембра 2011. године; Уредбу о посебном начину обраде података садржаних у матичним књигама за подручје АП Косово и Метохија, 05 број 110-8578/2011 од 14. новембра 2011. године; Закључак о посебном начину обраде података садржаних у матичним књигама за подручје

АП Косова и Метохије 05 Број 20-9272/2011 од 5. децембра 2011. године и Закључак о посебном начину обраде података садржаних у матичним књигама за подручје АП Косова и Метохије 05 Број: 200-2875/2013-1 од 12. априла 2013. године.

Други састанак Групе за имплементацију одржан је 15. децембра 2011. године у Приштини. Представници Београда су потврдили да ће се читав процес скенирања оригинала матичних књига одвијати на једној локацији.

Такође, са наше стране је указано на проблем финансирања, те је с тим у вези договорено да Београд достави спецификацију трошкова скенирања (компјутери, камере, штампачи и ангажман око 100 радника), након чега ће је медијатори проследити ЕУ која ће одлучити о могућностима финансирања читавог процеса од стране ЕУ.

Трећи састанак Групе за имплементацију одржан је у Нишу, 26. децембра 2011. године. Представници Београда су потврдили да ће се процес скенирања и сертификације вршити на једној локацији у Нишу.

Током последње, девете рунде дијалога представника Београда и Привремених институција самоуправе у Приштини (у даљем тексту: ПИС), одржане у периоду од 21. фебруара до 24. фебруара 2012. године у Бриселу, представници Београда су у складу са раније преузетим обавезама посредницима у дијалогу уступили податке о инвентару свих оригинала матичних књига са територије АП КиМ (укупно 22 општине).

Четврти састанак Групе за имплементацију одржан је у Нишу, 28. фебруара 2012. године. На њему је од стране представника ЕУЛЕКС-а и Београда извршена примопредаја пописа матичних књига за општину Липљан који је сачинила наша страна. Примопредаја пописа матичних књига за преостале општине (укупно 21) није извршена због неспремности Приштине.

У погледу наставка процеса скенирања, копирања и сертификавања договорено је да ће у иницијалној фази процес скенирања/копирања и сертификавања матичних књига обављати пет извршилаца (тзв. пилот пројекат Липљан), док ће се укупан број ангажованих извршилаца на горе наведеним пословима постепено повећавати и износиће око 75 лица.

Канцеларија за стручне и оперативне послове у преговарачком процесу у координацији са Градском управом Ниша обезбедила је одговарајући простор у Нишу у коме ће се одвијати процес скенирања/копирања/сертификавања оригинала матичних књига.

На састанцима представника Канцеларије за стручне и оперативне послове у преговарачком процесу (у даљем тексту: КСОППП) са представницима ЕУ и ПИС у Приштини, одржаним у Нишу 5. априла и 17. априла 2012. године, заједнички је договорено је да ће пилот пројекат Липљан (наставак процеса скенирања/копирања и сертификавања матичних књига за општину Липљан) бити реализован током маја месеца 2012. године. Наша страна је према ранијем договору обезбедила простор и неопходну техничку опрему (пет компјутера, фотоапарата и канцеларијски материјал) за настављање процеса.

На састанцима 8. и 9. маја 2012. године са представницима ЕУЛЕКС-а у Нишу, ЕУЛЕКС је објавио званичан почетак пилот пројекта скенирања матичних књига „Липљан“ 10. маја 2012. године.

На састанку са представницима ЕУЛЕКС-а 17. маја 2012. године у Нишу дискутовано је о могућностима финансирања пројекта од стране ЕУ. Планирано је да се верификација/сертификавање копираних матичних књига обавља

једном у две недеље. Сертификовање копија матичних књига врше представници ЕУЛЕКС-а.

На састанку са представницима ЕУЛЕКС-а 24. и 25. маја 2012. у Нишу сертификоване су копије матичних књига (Општина Липљан, матично подручје Јањево, 52 матичне књиге рођених), након чега су предате ЕУЛЕКС-у.

На састанку представника КСОППП са представницима ЕУЛЕКС-а, Данског савета за избеглице, специјалног представника ЕУ и представника ПИС у Приштини, одржаном 30. маја 2012. године, дискутовано је о могућностима финансирања пројекта матичних књига од стране ЕУ.

На следећем састанку представника КСОППП са представницима ЕУЛЕКС-а 18. и 19. јуна 2012. године у Нишу сертификоване су копије 58 матичних књига рођених, матичних књига венчаних и матичних књига умрлих за општину Липљан, матично подручје Јањево (тзв. друга сертификација).

На састанку представника КСОППП са представницима Специјалног представника ЕУ на КиМ и Данског савета за избеглице у Нишу, 3. и 4. јула 2012. године разговарало се о техничким модалитетима који се односе на почетак имплементације тзв. великог пројекта (скенирање, фотокопирање и сертификовање матичних књига за остале општине са територије АП КиМ).

Пројекат Липљан (скенирање, копирање и сертификовање) матичних књига за наведену општину завршен је почетком октобра 2012. године.

У периоду након окончања тзв. пилот пројекта извршене су све техничке припреме за отпочињање „великог Пројекта“ (обезбеђен је објекат који је у потпуности приведен намени, набављена је техничка опрема и ангажовани су радници који ће радити на процесу скенирања/копирања матичних књига).

Почетак „великог Пројекта“ започео је крајем октобра месеца 2012. године са циљем да се скенирање око 12 000 оригинала матичних књига заврши у периоду од годину дана. До сада је у процесу обраде одржано укупно 18 сертификација током којих је од стране ЕУЛЕКС-а сертификовано укупно 2769 књига.

Катастар:

На шестој рунди дијалога, одржаној 2. септембра 2011. године, представници Београда прихватили су договорене закључке у области катастра.

Договорене закључке у име Владе Републике Србије прихватио је тадашњи шеф Преговарачког тима Борислав Стефановић. Текст договорених закључака гласи:

Катастарска евиденција

1. Ради заштите права особа са легитимним имовинским захтевима, стране ће заједнички уложити све напоре ради успостављања потпуно поузданог катастара на Косову;

2. Трипартитна имплементацијска група, коју чине катастарски стручњаци са обе стране и којом председава ЕУ, надгледаће рад техничке агенције (коју ће одабрати ЕУ након консултација са обема странама), чија ће улога бити утврђивање празнина у оригиналној катастарској евиденцији из периода 1999. године;

3. Специјални представник ЕУ ће добити скениране копије оригиналне катастарске евиденције из периода пре 1999. године, уклоњене са Косова. На

захтев, специјални представник ЕУ ће доставити конкретне информације са Косова;

4. Техничка агенција, поменута у тачки 2. упоредиће све копије оригиналне катастарске евиденције приватне својине¹ из периода пре 1999. године са реконструисаним катастром Косова. За случајеве за које поређење покаже да евиденције нису истоветне, трипартитна имплементацијска група ће пренети на адјукациони на Косову. Овај механизам ће донети коначну одлуку о томе који је катастарски запис тачан;

5. Први степен механизма за доношење судских одлука ће обављати комисија састављена од међународних и стручњака за катастар и имовину са Косова. Већину стручњака ће именовати Специјални представник ЕУ, узимајући у обзир интересе свих заинтересованих заједница;

6. Међународни панел судија у Врховном суду Косова ће деловати као другостепено, жалбено тело овог механизма. Одлуке Врховног суда Косова ће доносити судско веће у коме ће међународне судије представљати већину, и оне ће бити коначне и извршне и неће моћи да буду оспораване;

7. О одлукама напред наведеног механизма ће бити обавештени сви заинтересовани чиниоци. Катастарска агенција Косова ће спроводити коначне одлуке напред наведеног механизма за доношење судских одлука тако што ће уносити неопходне промене у косовски катастар;

8. Имплементација група ће надгледати брзу реализацију и функционисање горе наведеног аранжмана и редовно ће Дијалогу подносити извештаје о напретку.

Влада Републике Србије је 8. децембра 2011. године усвојила Уредбу о посебном начину обраде података садржаних у катастру земљишта за Аутономну покрајину Косово и Метохија, 05 број: 110-9390/2011 („Службени гласник РС”, број 94/11”). Истог дана у Београду је одржан иницијални састанак Групе за имплементацију (састављене од представника ЕУ, ПИС у Приштини, Републичког геодетског завода и Канцеларије за стручне и оперативне послове у преговарачком процесу), на коме су размењена мишљења о техничким питањима имплементације.

Следећи састанак представника Београда, Приштине и ЕУ одржан је у Крушевцу, 10. јануара 2012. године. Представници Републичког геодетског завода су представницима ЕУ и ПИС у Приштини показали услове у којима се чува део документације служби Републичког геодетског завода које су измештене са територије АП КиМ. Наша страна је према договору са састанка од 8. децембра 2011. године уручила представницима Приштине табелу у којој је дат формат и величина фајлова према типу докумената који ће се скенирати (врста докумената, димензије, формат записа); списак документације за општину Сува Река.

У Београду је 27. и 28. марта 2012. године одржан састанак са представницима ЕУ посвећен разматрању могућности финансирања пројекта скенирања од стране ЕУ.

У складу са закључцима са састанка од 10. јануара 2012. године, приштинска страна је позвала представнике Београда (Републички геодетски завод и Канцеларија за стручне и оперативне послове у преговарачком процесу) у посету Приштини, која је реализована 4. априла 2012. године.

---

¹ Ово ће се односити на катастарску евиденцију приватне својине, приватне пословне имовине и приватне црквене имовине.

На састанку представника Београда (КСОППП и РГЗ) са представницима ЕУ и Приштине, 4. априла 2012. године у Приштини, наша страна је представницима ПИС уручила табеларни попис елабората документације катастра за све општине са територије КиМ (планови, скице, списак промена, број мануала, збирка исправа, елаборат пописног катастра).

У наредном периоду, наша страна је на састанцима са представницима ЕУ/ЕУЛЕКС-а инсистирала да процес скенирања катастарских података буде финансиран од стране Европске уније.

У погледу имплементације договорених решења у области катастра у току су финални разговори са представницима ЕУ (Делегација ЕУ у Београду) око реализације пројекта.

Пројекат ће се реализовати на истој локацији на којој се реализује пројекат матичних књига и финансираће се из ИПА фондова предвиђених за 2012. годину.

Почетак пуне реализације очекује се након потписивања Уговора између Републичког геодетског завода и делегације Европске уније у Републици Србији, односно након спровођења тендерске процедуре за набавку опреме. Очекивано време за завршетак пројекта је две године.

Слобода кретања:

Питање слободе кретања решено је договореним закључцима у петој рунди дијалога, одржаној 2. јула 2011. године, а 2. децембра 2011. године усаглашени су Оперативни закључци који се односе на имплементацију постигнутог договора од 2. јула 2012. године у области „слободе кретања”.

Договорене закључке у име Владе Републике Србије прихватио је тадашњи шеф Преговарачког тима Борислав Стефановић. Текст договорених закључака гласи:

Слобода кретања

1. Становници сваке стране треба да буду у могућности да слободно путују у оквиру или преко територије друге стране;
2. Свака страна ће примењивати, чим то буде било оперативно изводљиво, систем личних карата за прекогранична/прекоадминистративна путовања становника друге стране;
3. Свака страна може примењивати систем којим ће личне карте бити праћене писаним 'улазним/излазним' документима² за становнике друге стране који желе да транзитно путују у трећу земљу;
4. Као прелазно решење, свака страна ће омогућити становницима друге куповину граничног/административног осигурања. Под покровитељством Европске уније, странке ће наставити рад усмерен ка постизању комерцијалног аранжмана о узајамном покрићу осигурања возила, тако да сва возила буду покривена са обе стране границе/административне линије што је пре могуће;
5. Свака страна ће предузети све неопходне мере да омогући становницима друге стране да слободно путују у оквиру или преко територије друге користећи возачке дозволе које су издале њихове власти;

---

² Сва излазна/улазна документа ће садржати неутрални језик.

6. Као привремена мера, власти на Косову ће продужити важење КС регистарских таблица за почетни период од пет година, након чега ће питање поново бити размотрено од стране обе стране (уз посредовање ЕУ уколико буде потребно);

7. Сви власници аутомобила са пребивалиштем на Косову ће користити РКС или КС регистарске табlice возила (у складу са ставком б горе). Издавање их надлежни органи на Косову, а биће дистрибуиране уз посредовање Еулекса тамо где је то потребно. Свака страна ће уложити максималне напоре да обезбеди спровођење горе наведеног;

8. Као привремена мера, власти у Београду ће омогућити возилима са Косова која имају возило са КС регистарским таблицама да слободно путују у или преко њене територије;

9. Као привремена мера, за свако возило чији власник то буде желео, биће доступне привремене регистарске табlice за возила на релевантним граничним/административним прелазима;

10. Што се тиче реадмисије, а узимајући у обзир обавезе Приштине у овој области, горе поменути аранжмани неће створити нове обавезе за Београд да прихвати захтеве за реадмисију лица са косовским документима у контексту постојећих споразума о реадмисији између Београда и ЕУ;

11. Група за имплементацију, којом ће председавати ЕУ, биће успостављена до средине јула, и почеће припреме у циљу обезбеђивања да сви горе наведени аранжмани и све неопходне накнадне радње буду примењене чим то буде оперативно изводљиво, док ће аранжман под ставком 7 бити примењиван од 1. новембра 2011.

У делу слободе кретања који се односи на личне карте, возачке дозволе и регистарске табlice Влада је донела Закључак 05 Број: 021-6653/2011 од 1. септембра 2011. године; донет је и Закључак 05 Број: 423-9394/2011 од 8. децембра 2011. године о осигурању моторних возила са регистрацијама издатим од стране Привремених институција самоуправе у Приштини. Такође, Влада је донела Уредбу о контроли преласка административне линије према Аутономној покрајини Косово и Метохија, на седници одржаној 22. децембра 2011. године, 05 Број: 110-9604/2011-3.

Одржано је неколико интерресорних састанака у периоду пре 26. децембра 2011. године представника Министарства унутрашњих послова, Удружења осигуравача Србије и Канцеларије за стручне и оперативне послове у преговарачком процесу посвећених припремама за почетак спровођења договорених закључака на терену. Имплементација договора у области слободе кретања започела је 26. децембра 2011. године.

На састанку у Бечу, 20. децембра 2011. године договорено је закључивање Меморандума о разумевању како би се спречиле преваре у области осигурања који је приштинска страна одбила да закључи.

Са наше стране постоји спремност да се постигне договор, међутим, приштинска страна избегава аранжмане који подразумевају давање депозита и чвршћих гаранција за наплату.

У Бриселу је 19. априла 2012. године одржан састанак представника Удружења осигуравача Србије и тзв. Косовске асоцијације осигуравача уз посредовање ЕУ посвећен смањењу цена ауто-осигурања. Удружење осигуравача размотриће могућност увођења различитих тарифа осигурања како је договорено у Бриселу. Планирано је увођење полиса са краћим и дужим временским трајањем.

На састанку представника КСОППП са представницима Удружења осигуравача Србије 26. јуна 2012. године у Београду, разматран је досадашњи процес имплементације одредаба тзв. слободе кретања које се односе на могућност смањења цена осигурања.

После неколико одржаних састанака Имплементационе групе у области слободе кретања закључено је да је једино одрживо решење да тзв. Косово уђе у систем зелене карте под „кишобраном“ Београда. Представници Приштине су ову понуду категорично одбили и започели преговоре са Албанијом и Македонијом, који до сада нису дали резултате.

Царински печат:

На шестој рунди дијалога, одржаној 2. септембра 2011. године, представници Београда су прихватили договорене закључке у области царинског печата. Договорене закључке у име Владе Републике Србије прихватио је тадашњи шеф Преговарачког тима Борислав Стефановић. Текст договорених закључака гласи:

Царински печат

- Стране ће учинити све како би обезбедиле слободно кретање робе у складу са ЦЕФТА споразумом;
- Царински печат, са натписом 'Kosovo Customs' /„Косовска царина“, како је потврђен свим чланицама ЦЕФТА, биће прихваћен;
- Сва пратећа документација и комуникација ће такође рефлектовати овакву употребу.

Влада је 19. септембра 2011. године донела Закључак 05 Број: 021-6919/2011-1 о прихватању договора постигнутог у области „царинских печата“. Споразум се са наше стране примењује у потпуности.

Универзитетске дипломе:

На седмој рунди дијалога, одржаној 21. новембра 2011. године, решено је питање прихватања универзитетских диплома. Договорене закључке у име Владе Републике Србије прихватио је тадашњи шеф Преговарачког тима Борислав Стефановић. Текст договорених закључака гласи:

Прихватање универзитетских диплома

1. На основу оперативних закључака од 2. јула 2011. године о прихватању универзитетских диплома стране су се договориле да замоле Европску универзитетску асоцијацију да овери универзитетске дипломе које издају универзитети сваке од страна како би је друга користила у сврху наставка образовања и/или запошљавања у јавном сектору.

2. Након верификације да су универзитетске дипломе издате од стране овлашћених институција у складу с европском најбољом праксом, Комитет европских академских стручњака, који је основала Европска универзитетска асоцијација, извршиће сертификацију.

3. Додаци уз дипломе и изводи из студентских досијеа, у формату у каквом су поднети током дијалога, дати су у прилогу ових закључака и биће приложени уз универзитетске дипломе. Органи сваке од страна одлучиће који од докумената су валидни за овај процес, под условом да је резултат прихватање квалификације стечене на основу дипломе.

4. ЕУ ће уложити све напоре да обезбеди имплементацију горе поменутих закључака од 1. јануара 2012. године.

Влада Републике Србије је 22. децембра 2011. године донела Закључак у вези са Извештајем о досадашњем току дијалога са Привременим институцијама самоуправе у Приштини и постигнутим договорима у областима универзитетских диплома и интегрисане контроле административне линије, 05 Број: 021-9607/2011-1.

Влада Републике Србије је 9. фебруара 2012. донела Уредбу о посебном начину признавања високошколских исправа и вредновања студијских програма универзитета са територије Аутономне покрајине Косово и Метохија који не обављају делатност по прописима Републике Србије, 05 Број: 110-969/2012. године.

На састанку одржаном у Београду, 27. јуна 2012. године, између представника КСОППП и међународне невладине организације СПАРК-а укључене у процес имплементације, представници СПАРК-а су информисали да је Европска универзитетска асоцијација сертификовала прве 73 дипломе издате од стране ПИС у Приштини.

На састанку 12. јула 2012. године, на коме су присуствовали представници КСОППП, Министарства просвете и науке и СПАРК-а дискутовало се о техничким модалитетима имплементације одредаба Уредбе о посебном начину признавања високошколских исправа и вредновања студијских програма универзитета са територије Аутономне Покрајине Косово и Метохија који не обављају делатност по прописима Републике Србије.

На другој сертификацији диплома одржаној крајем јануара месеца 2013. године, Европска универзитетска асоцијација извршила је сертификацију укупно 4 дипломе.

У складу са важећом уредбом, закључно са мартом 2013. године, од стране универзитета на територији централне Србије признате су дипломе 49 апликаната који су стекли дипломе на високошколским установама са територије АП КиМ.

Следећи састанак Комисије за признавање диплома Европске универзитетске асоцијације одржаће се у јуну 2013. године. Споразум се са наше стране примењује у потпуности.

Интегрисана контрола административне линије:

Током осме рунде дијалога, одржане од 30. новембра до 2. децембра 2011. године, постигнут је договор у области интегрисане контроле административне линије.

Договорене закључке у име Владе Републике Србије прихватио је тадашњи шеф Преговарачког тима Борислав Стефановић. Текст договорених закључака гласи:

Договорени закључци у вези са ИВМ³

1. У складу с Лисабонским уговором и релевантним законодавством ЕУ⁴, и узимајући у обзир да су обе стране део Агенде ЕУ за западни Балкан, од њих ће се захтевати да постепено хармонизују своје законодавство са ЕУ тековинама, а посебно да примене концепт ИВМ.

³ Једна страна препознаје линију као границу, друга страна препознаје линију као административну линију.

⁴ Како је дефинисано посебно у Шенгенском граничном закону, Frontex пропису, Пропису о трансграничном саобраћају, VIS пропису и Законику заједнице о визама.

2. У интересу брже и ефикасније обраде, стране ће под општим смерницама ЕУ применити концепт ИВМ.

3. Стране намеравају да постепено успоставе заједничке интегрисане пунктове на свим њиховим заједничким ИВМ прелазима. Ова сарадња ће пратити најбољу европску праксу како је даље буде прогресивно унапређивала Европска комисија. Посао ће имати највећи приоритет, пројекти ће се заједнички идентификовати и имплементирати чим то практично буде могуће.

4. Заједнички, интегрисани, јединствени и безбедни пунктови биће лоцирани у границама заједничког подручја ИВМ прелаза, заједнички одређени, на којима ће званичници сваке стране обављати одговарајуће контроле. Изузетно, и ограничено само на заједничка ИВМ подручја, стране неће истицати симболе своје јурисдикције.

5. Аранжмани ће укључити избалансирано присуство, у складу са захтевима, свих релевантних органа обе стране, као што су царина, полиција итд., и обухватиће питања као што су локација прелаза, природа објекта, радно време итд. У складу са и за време трајања његовог мандата⁵ на прелазима Јариње/Рудница и Брњак, ово присуство укључује званичнике EULEX-а. EULEX ће, такође, бити присутан и на прелазима Кончуљ, Мердаре, Мутивода и Мучибаба.

6. У основи аранжмана биће јасан задатак преноса важећих законских одговорности и обавеза на јурисдикције сваке од страна.

7. Биће основана трипартитна група за имплементацију којом председава ЕУ, ради имплементације горе наведеног аранжмана чим то практично буде могуће. У том циљу, биће сачињен и потписан Технички протокол, према потреби одвојено са ЕУ, који ће узети у обзир различите погледе страна на питање статуса. Импликације ових закључака биће узете у обзир приликом имплементације слободе кретања.

8. Овај договор не обухвата било каква општа или специфична царинска или фискална питања.

Влада Републике Србије је 22. децембра 2011. године донела Уредбу о контроли преласка административне линије према АП Косово и Метохија, 05 Број: 110-9604/2011-3 („Службени гласник РС”, број 98/11).

На истој седници, 22. децембра 2011. године Влада је донела Закључак у вези са Извештајем о досадашњем току дијалога са Привременим институцијама самоуправе у Приштини и постигнутим договорима у областима универзитетских диплома и интегрисане контроле административне линије, 05 Број: 021-9607/2011-1.

Такође, Одлуком о образовању Радне групе за имплементацију постигнутих договора у области интегрисане контроле административне линије према Аутономној покрајини Косово и Метохија, коју је донела Влада на седници одржаној 29. децембра 2011. године, формирана је Радна група Владе Републике Србије чији задатак је био да детаљно дефинише решавање и евентуалну примену аранжмана кроз Технички протокол.

С тим у вези, одржано је неколико састанака представника Београда са представницима Приштине уз посредовање ЕУ, који су били посвећени усаглашавању нацрта Техничког протокола у области интегрисане контроле административне линије.

---

⁵ Како је дефинисано у Заједничким акцијама Савета 2008/124 CEFSP, члан 3. став а.

Први састанак чланова Радне групе и представника Европске уније одржан је 11. јануара 2012. године у Београду.

У Београду је 23. јануара 2012. године одржан други састанак чланова Радне групе са представницима ЕУ посвећен разматрању трећег нацрта техничког Протокола за спровођење оперативних закључака од 2. децембра 2011. године.

Влада Републике Србије је донела Одлуку о престанку важења Одлуке 05 Број: 02-10076/2011 од 29. децембра 2011. године, чиме је расформирана Радна група за имплементацију постигнутих договора у области интегрисане контроле административне линије према АП Косово и Метохија (05 Број 02-509/2012 од 26. јануара 2012. године, „Службени гласник РС, бр. 6/12 од 27. јануара 2012. године”).

Први састанак представника Београда са представницима Приштине уз посредовање ЕУ након расформирања Радне групе одржан је у Бриселу, 26. јануара 2012. године. Био је посвећен презентацији ДГ ХОМЕ и размени мишљења у вези са нацртом Техничког протокола.

Други састанак представника Београда са представницима Приштине уз посредовање ЕУ посвећен усаглашавању текста Техничког протокола у области ИБМ-а одржан је у Бриселу, 13. и 14. фебруара 2012. године.

До 20. фебруара 2012. године представници ЕУ су презентовали укупно једанаест нацрта Техничког протокола у области интегрисане контроле административне линије.

На састанку представника Београда и ПИС у Приштини уз посредовање ЕУ, 23. фебруара 2012. године у Бриселу, усаглашен је текст Техничког протокола за спровођење оперативних закључака од 2. децембра 2011. године у тзв. области интегрисане контроле административне линије и парафиран од стране тадашњег шефа Преговарачког тима за дијалог са ПИС у Приштини Борислава Стефановића.

Имајући у виду међународно преузете обавезе Републике Србије, као и тачку 40. Техничког протокола којом је предвиђено да ће имплементација почети након потписивања Техничког протокола, Влада Републике Србије је 20. септембра 2012. године донела Закључак којим се одређује Дејан М. Павићевић, директор Канцеларије за стручне и оперативне послове у преговарачком процесу, да настави да води технички дијалог између Београда и Приштине уз посредовање ЕУ.

Дејан М. Павићевић је у име Владе Републике Србије 22. септембра 2012. године упутио писмо високом представнику ЕУ за спољну политику и безбедност Кетрин Ештон, чији интегрални део представља текст Техничког протокола за спровођење ИБМ договорених закључака.

У складу са тачком 10. Техничког протокола за спровођење ИБМ договорених закључака од 2. децембра 2011. године предвиђено је да ће након закључивања Техничког протокола бити формирана трипартитна Група за имплементацију Техничког протокола (у даљем тексту: Група за имплементацију), да ће бити одговорна за његову имплементацију, да ће моћи да предложи мере или решења која се односе на питања у вези са имплементацијом Техничког протокола, као и да ће предлагати мере за решавање спорова и конфликта.

Имплементациону групу чине представници државних органа Републике Србије, ПИС у Приштини и Европске уније која чини њен саставни део и налази се у улози посредника и председавајућег. У име Београда у Групи за

имплементацију налазе се представници Министарства унутрашњих послова, Министарства финансија и привреде – Управа царина и Пореска управа, Министарства одбране, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за заштиту биља и Управа за ветерину, Канцеларије за Косово и Метохију, Канцеларије за стручне и оперативне послове у преговарачком процесу и Републичког геодетског завода. Наведени представници државних органа Републике Србије, укључујући и Републички секретаријат за законодавство су истовремено и чланови Радне групе за спровођење договора у области интегрисане контроле административне линије, која је основана Одлуком Владе Републике Србије, 05 Број: 02-6708/2012 од 4. октобра 2012. године.

Група за имплементацију одржала је до сада укупно једанаест састанака у Бриселу, и то: 10. и 11. октобра 2012. године, 31. октобра 2012. године са наставком током 5. и 6. новембра 2012. године, 20. и 21. новембра 2012. године, 29. и 30. новембра 2012. године, 3. и 4. децембра 2012. године, 12. и 13. децембра 2012. године, 17. и 18. децембра 2012. године, 10. и 11. јануара 2013. године; 15. јануара 2013. године, 6. фебруара 2013. године и 18. и 19. марта 2013. године.

Чланови Радне групе који су истовремено и чланови Групи за имплементацију предлагали су конкретна решења и мере у погледу имплементације Техничког протокола у складу са Уставом Републике Србије, важећим прописима и државном политиком Републике Србије према АП КиМ, инсистирајући на техничким решењима која се заснивају на статусној неутралности уз наглашавање посредничке и извршне улоге ЕУЛЕКС-а.

Група за имплементацију је у складу са тачком 10. Техничког протокола усвојила сопствени Правилник о раду, Технички аранжман о функционисању привремених заједничких ИБМ тачака преласка (Заједничке тачке преласка: у даљем тексту ЗТП/Заједничке зоне тачака преласка: у даљем тексту ЗЗТП) према Техничком протоколу за имплементацију ИМБ договорених закључака из дијалога од 2. децембра 2011. донетим 23. фебруара 2012. године, као и Акциони план Групе за имплементацију за Технички протокол о ИБМ, чији интегрални део чини Технички аранжман.

На првом састанку Групе за имплементацију, одржаном 10. и 11. октобра 2012. године, представници ЕУ су презентовали нацрт Правилника о раду Групе за имплементацију Техничког протокола, којим је предложено да стране започну са оснивањем и функционисањем прва четири ЗТП/ЗЗТП, док ће преостала два ЗТП/ЗЗТП бити основана по пуштању у рад прва четири заједничка прелазна. Такође, договорено је да се усвоји Правилник о раду, као и да се дефинише План активности у којем би се навели временски оквири и активности које је потребно спровести с тим у вези.

На састанку Групе за имплементацију Техничког протокола, који је одржан 31. октобра 2012. године, током 5. и 6. новембра 2012. године усвојен је Правилник о раду и План активности у којем су дефинисани даљи конкретни кораци у погледу имплементације. Београд и Приштина су се сложили да се формирају привремене заједничке тачке преласка за заједничко присуство на свих шест својих тачака преласка користећи постојеће објекте („концепт 3+3” према коме је дефинисано да ЗТП/ЗЗТП Мердаре, Мутивода и Брњак бити на страни АП КиМ, док је ЗТП /ЗЗТП Јариње, Кончуљ и Депце на страни централне Србије), при чему би се у овој фази започело са четири ЗТП (Брњак, Мердаре, Јариње и Кончуљ). Такође, договорена је и заједничка посета Групе за имплементацију наведеним прелазима, која је реализована у периоду од 14. до 15. новембра 2012. године.

Правилником о раду Групе за имплементацију потврђена је посредничка улога ЕУ, односно ЕУЛЕКС-а, као и наведене формулације у погледу оснивања шест ЗТП, прецизирано је да ће у складу са мандатом и током трајања свог мандата⁶ на ЗТП/ЗЗТП Јариње и Брњак ово присуство укључивати и званичнике ЕУЛЕКС-а. ЕУЛЕКС ће такође бити присутан и на ЗТП Кончуљ, Мердаре, Мутивода и Депце.

Предвиђено је да ће почетна фаза трајати до 31. јануара 2013. године, током које ће бити основане трипартитне техничке радне групе за сваки од ЗТП/ЗЗТП. По окончању почетне фазе, предвиђена је реализација имплементационе и оперативне фазе. Званични састанци Групе за имплементацију биће одржавани у интервалима од три недеље, док је у погледу састанака техничких радних група дефинисано да ће се одржавати једном или два пута недељно.

На трећем састанку Групе за имплементацију, одржаном 20. и 21. новембра 2012. године, Београд и Приштина потврдили су дизајн сва четири привремена ЗТП/ЗЗТП. Такође, договорене су посете Групе за имплементацију ЗТП Брњак и Јариње, 26. новембра 2012. године и наредног дана ЗТП Мердаре и Кончуљ, имајући у виду започете грађевинске радове на наведеним ЗТП.

Четврти састанак Групе за имплементацију одржан је 29. и 30. новембра 2012. године, када су се стране у складу са Техничким протоколом сложиле око процедура за размену информација, као и у погледу текста Техничког аранжмана. Приштина је наставила да инсистира на пријему у чланство регионалних организација у вези са ИБМ-ом (MARRI и SELEC) што је са наше стране категорички одбијено. Договорено је да обе стране припреме планове у случају непредвиђених околности. У погледу царинских и полицијских процедура, констатовано је да није неопходна додатна хармонизација. У вези са процедурама ветеринарске и фитосанитарне службе, Београд и Приштина су се сложили да када се ове службе установе, да би процедуре требало да буду довољно сличне како би се избегла хармонизација.

На петом састанку Групе за имплементацију, одржаном 3. и 4. децембра 2012. године, ИБМ Имплементациона група се сложила око размене информација електронски у вези са царинском електронском кроз S.E.E.D. у складу са успостављеном S.E.E.D. праксом. Успостављање размене царинских података кроз електронски систем S.E.E.D. предвиђен је Техничким протоколом и кроз њега ће се размењивати само подаци везани за робу страног порекла, док је наша страна категорички одбила да се овај систем примењује на робу домаћег порекла која се отпрема на територију и са територије АП Косово и Метохија, и као таква није предмет контроле царинских, већ пореских органа.

Такође, представници ЕУ су од стране Београда и Приштине добили информације о бројном стању особља релевантних служби, као и у погледу детаљних планова у случају непредвиђених околности. Договорено је једнострано потписивање Финалног Акционог плана са Европском унијом најкасније закључно са 10. децембром 2012. године.

Имајући у виду међународно преузете обавезе, Влада Републике Србије је 9. децембра 2012. године писмом обавестила Фернанда Ђентилинија, директора за Западни Балкан и Турску у Спољнополитичкој служби ЕУ да је Београд спреман да у доброј вери имплементира Акциони план усаглашен од стране Групе за имплементацију за Технички протокол о ИБМ-у, уз наглашавање резерви и неприхватање појединих термина који су наведени у тексту самог Акционог плана. Такође, јасно је подвучено да имплементација

---

⁶ Дефинисан Заједничком акцијом савета 2008/124 CEFSP, члан 3. став а.

Техничког аранжмана не може да се тумачи као признање ПИС у Приштини од стране Београда, имајући у виду наш територијалним интегритет и суверенитет у односу на АП КиМ.

Финалним акционим планом дефинисано је да ће привремене ЗТП/ЗЗТП Рудница и Мердаре постати потпуно оперативни 10. децембра 2012. године у 08:00 часова, док ће Брњак и Кончуљ постати оперативни 31. децембра 2012. године у 08:00 часова. Након комплетирања прва четири ЗТП/ЗЗТП, започеће рад на оснивању два преостала ЗТП/ЗЗТП, како је и утврђено Техничким протоколом.

Саставни део Финалног акционог плана су и Процедуре за размену информација у вези са функционисањем ЗЗТП. Информације ће бити размењиване само у писменој форми, путем факса и електронских адреса преко ЕУЛЕКС-а. Предвиђено је да ће Београд и Приштина размењивати релеватне информације у сврху спречавања, откривања и истраживања криминалних активности, као и ради заштите живота и здравља људи, животиња и биљака.

Саставни део Финалног акционог плана представља и договор о размени информација у вези са царином електронски кроз S.E.E.D. у складу са установљеном S.E.E.D. праксом. Предвиђено је да ће ова размена почети најкасније од 31. децембра 2012. у 07:59; као и да је овај договор без прејудуцирања дискусије о регионалним организацијама које се одржавају на политичком нивоу. Размена свих других информација у вези са прометом биће спроведена кроз процедуре размене информација.

Саставни део Финалног акционог плана представља и Технички аранжман о функционисању привремених заједничких ИБМ тачака преласка, према Техничком протоколу за имплементацију ИМБ договорених закључака из дијалога од 2. децембра 2011. донетом 23. фебруара 2012. године.

Приштинска страна као и представници Европске уније сматрали су да у складу са Заједничком акцијом Савета Европе 2008/124 CEFSP, члан 3. став а, ЕУЛЕКС не може имати извршни мандат у односу на полицију и царину у пословима које они обављају на ЗТП/ЗЗТП, као и да то није гарантовано писмом које је бившем председнику Републике Србије Борису Тадићу упутила висока представница за заједничку спољну и безбедносну политику Кетрин Ештон, на чему је инсистирао тадашњи шеф Преговарачког тима за дијалог са Привременим институцијама самоуправе у Приштини, Борислав Стефановић. На састанцима Имплементационе групе наша страна је инсистирала на извршним овлашћењима ЕУЛЕКС-а уз истицање да је директна комуникација са представницима полиције и царине и других служби под ингеренцијом ПИС у Приштини немогућа. Договорено је да на ЗТП/ЗЗТП Јариње и Брњак ЕУЛЕКС има исти број припадника као и органи ПИС у Приштини, и да на тим прелазима има извршна овлашћења.

Чланом 9. Техничког аранжмана дефинисано је да стране неће приказивати симболе док је тачком 15. предвиђена могућност да након обављања консултација са ЕУ у писменој форми, свака страна може да раскине Технички аранжман кроз писмено обавештење странама аранжмана и ЕУЛЕКС-у. Прекид важења овог аранжмана ступиће на снагу 12 месеци након таквог обавештења. Технички аранжман ступио је на снагу 10. децембра 2012. године.

У погледу размене информација посредством S.E.E.D. Влада Републике Србије је 9. децембра 2012. године писмом обавестила Фернанда Ђентилинија, директора за Западни Балкан и Турску у Спољнополитичкој служби ЕУ, да се Група за имплементацију договорила да се размењују царинске информације

електронски кроз S.E.E.D. у складу са установљеном праксом у S.E.E.D. уз наглашавање да је овај споразум без прејудуцирања разговора о регионалним организацијама који се воде на вишем, политичком нивоу, као и да ће размена свих других информација у вези са прометом бити спроведена кроз процедуре размене информација установљене Финалним акционим планом, а не преко S.E.E.D.

На шестом састанку Групе за имплементацију, одржаном 12. и 13. децембра 2012. године, представници Београда и Приштине су се договорили око финалног нацрта Процедуре узајамне правне помоћи.

На седмом састанку, одржаном 17. и 18. децембра 2012. године, Београд и Приштина су се сложили да у вези са фитосанитарним/ветеринарским питањима успоставе функционални канал комуникације користећи Процедуре за размену информација, које су већ договорене, као и да ће се састанци на нивоу директора уз посредовање ЕУ одржавати најмање два пута годишње.

Састанци Групе за имплементацију у периоду 10. и 11. јануара 2013. године, као и од 15. јануара – 17. јануара 2013. године резултирали су договором у вези са оснивањем Фонда за развој. Предвиђено је да сва средства прикупљена од царина, акциза и пореза буду уплаћена на рачун Фонда у некој од комерцијалних банака које послују на северу АП КиМ, док ће се та средства користити искључиво за инфраструктурне и развојне пројекте у општинама Лепосавић, Звечан, Зубин Поток и Косовска Митровица.

На састанку Групе за имплементацију, одржаном 6. фебруара 2013. године, стране су се сложиле да сачине списак преосталих нерешених инфраструктурних питања са роковима за њихову реализацију. Такође, председавајући је обавештен о бројном стању службеника надлежних служби на ЗТП Мучибаба и Мутиводе, уз одредбу према којој ће ЕУЛЕКС бити присутан на оба ЗТП.

Београд и Приштина су на наведеном састанку потврдили Закључке са састанка у вези са S.E.E.D-ом, одржаног у Риму 24. јануара 2013. године, према којима ће сервер за размену информација бити лоциран у Риму. За одржавање сервера биће задужена Италијанска царинска агенција.

На састанку Групе за имплементацију, одржаном у периоду од 18. до 19. марта 2013. године, Београд и Приштина су се сагласили са Акционим планом за имплементацију S.E.E.D-а, која се очекује након добијања одобрења од стране Генералног директората за проширење Европске комисије у погледу финансирања. Акциони план садржи шест фаза и за његову реализацију биће потребно 13 недеља. У вези са разменом трговинских информација наша страна је инсистирала да буде остварена у складу са Акционим планом и Закључцима састанка у вези са S.E.E.D. -ом од 24. јануара 2013. године, при чему ће се о модалитетима функционисања наведених процедура расправљати на следећем састанку Групе за имплементацију, што је прихваћено од стране председавајућег и ПИС у Приштини.

У погледу инфраструктурних питања, договорено је да ће радови на свим привременим ЗТП/ЗЗТП бити завршени закључно са 30. априлом 2013. године.

Председавајући је информисао да су обе стране прихватиле Процедуре узајамне правне помоћи. С тим у вези, Бернд Тран у својству председавајућег је 19. марта 2013. године упутио писмо, у коме је обавестио Београд и Приштину да ће примена Процедуре узајамне правне помоћи почети одмах по пријему наведеног писма, чиме су процедуре узајамне правне помоћи ступиле на снагу.

Договорено је да ће регионални састанци бити организовани у три региона: Регион 1 ће обухватати ЗТП Брњак и Јариње, Регион 2 ће обухватати ЗТП Мердаре и Мутиводe и Регион 3 ће обухватати ЗТП Кончуљ и Дeпце. Локације састанака ће се ротирати међу странама; за Регион 1 биће у Рашкој и у Митровици, за Регион 2 у Медвеђи и у Лужану, за Регион 3 у Прешеву и Гњилану. Састанци на регионалном нивоу ће се одржавати најмање једном месечно између одговарајућих званичника који су задужени за ЗТП региона.

Ради имплементације Техничког протокола, а у складу са Правилником о раду Групе за имплементацију формиране су Техничке радне групе које сачињавају представници релевантних институција обе стране и којима председавају представници ЕУЛЕКС-а. Са наше стране постоји шест Техничких радних група за административне прелазе Брњак, Рудница, Кончуљ, Мердаре, Мутиводe и Дeпце. У њиховом саставу налазе се представници Министарства унутрашњих послова, Управе царина, Пореске управе, Управе за заштиту биља, Управе за ветерину, Телекома Србија, Електропривреде Србије и Канцеларије за стручне и оперативне послове у преговарачком процесу.

До сада су Техничке радне групе за све ЗТП одржале неколико састанака како следи: Брњак – укупно четири састанка (19. новембра 2012. године, 23. новембра 2012. године, један састанак у децембру отказан од стране ЕУЛЕКС-а и 7. фебруара 2012. године и 17. априла 2013. године), Јариње – укупно шест састанака (19. новембра 2012. године, 23. новембра 2012. године, 3. децембра 2012. године, 19. фебруара 2013. године и 17. априла 2013. године и 22. априла 2013. године), Мердаре – укупно пет састанака (20. новембра 2012. године, 26. новембра 2012. године, 3. децембра 2012. године и 08. децембра 2012. године и 20. фебруара 2013. године), Мутиводe – укупно пет састанака (14. фебруара 2013. године, 21. фебруара 2013. године, 26. фебруара 2013. године, 7. марта 2013. године и 21. марта 2013. године), Кончуљ – укупно седам састанака (20. новембра 2012. године, 30. новембра 2012. године, 4. децембра 2012. године, 18. децембра 2012. године, 26. децембра 2012. године, 18. јануара 2013. године, 22. фебруара 2013. године) и Дeпце – укупно осам састанака (5. фебруара 2013. године, 13. фебруара 2013. године, 22. фебруара 2013. године, 27. фебруара 2013. године, 1. марта 2013. године, 12. марта 2013. године, 4. априла 2013. године и 22. априла 2013. године).

На свим досадашњим састанцима Техничких радних група наша страна је инсистирала на статусној неутралности ЕУ/ЕУЛЕКС-а, односно да ЕУ представља канал за комуникацију Техничке радне групе, што је и укључено у закључке састанака.

Према моделу који је предложен од стране ЕУ свака страна је на прелазу на коме је домаћин била у обавези да обезбеди одговарајућу инфраструктуру за функционисање привремених ЗТП. Техничке радне групе су на свих шест ЗТП предлагале конкретна решења у погледу изградње инфраструктуре како би се ЗТП оспособили и постали функционални у складу са наведеним роковима. С тим у вези, од стране Београда на ЗТП на којима је наша страна домаћин (Јариње, Кончуљ и Дeпце) обезбеђени су нови контејнери, комуникациони системи, осветљење, агрегати, саобраћајнице, паркинг места, антенски стубови, надстрешнице, водоснабдевање и снабдевање струјом.

Наша страна је финансирала извођење свих техничких радова на оспособљавању ЗТП/ЗЗТП, укључујући куповину нових контејнера за обе стране и то: асфалтирање саобраћајница, обезбеђење водоводне и канализационе мреже, изградњу трафостаница и електроенергетске мреже,

изградњу надстрешница, набавку нових контејнера за обе стране на административним прелазима Јариње, Кончуљ и Депце како би се привели намени и учинили оперативним у складу са договореним терминима.

У складу са постављеним роковима, административни прелази који се налазе у надлежности Београда постали су оперативни и пуштени у рад (10. децембра 2012. године – Јариње, 31. децембра 2012. године – Кончуљ и 28. фебруара 2012. године – Депце). Група за имплементацију договорила је да Техничке радне групе у наредном периоду у складу са договореним роковима за реализацију активности наставе рад у погледу изградње преосталих грађевинских радова, како би свих шест привремених ЗТП/ЗЗТП постало у потпуности оперативно на дан 30. априла 2013. године.

Следећи састанак Групе за имплементацију у области ИБМ-а одржаће се у Бриселу, 25. априла 2013. године.

Регионално представљање и сарадња:

Договорене закључке у име Владе Републике Србије прихватио је тадашњи шеф Преговарачког тима Борислав Стефановић. Текст договорених закључака гласи:

Договор о регионалном представљању и сарадњи

1. Обе стране потврђују своју посвећеност делотворној, инклузивној и репрезентативној регионалној сарадњи.

2. У том смислу „Косово” је једини назив који ће се користити у оквиру регионалне сарадње.

3. Фуснота која ће се примењивати у вези са звездом у горе наведеном параграфу 2 ће гласити "This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSC 1244 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence."

„Овај назив је без прејудуцирања статуса и у складу је са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244 и мишљењем Међународног суда правде о декларацији о независности Косова.“

4. „Косово” учествује за свој рачун и говори за себе на свим регионалним скуповима.

5. Када се нови споразуми парафирају и/или потписују, представник „Косова” ће се потписати под називом из горе наведених параграфа 2 и 3.

6. У погледу измена постојећих споразума потписаних од стране УНМИК-а, ови закључци неће бити тумачени тако да прејудуцирају законска права УНМИК-а. Представник Мисије Уједињених нација на Косову (УНМИК) биће позван на сусрете организоване у оквиру договора у којима је он један од уговорних страна. На УНМИК-у је да одлучи да ли ће присуствовати неком састанку.

7. Домаћини састанака биће подстакнути да избегавају приказивање националних симбола осим својих личних и симбола ЕУ, узимајући у обзир статуте релевантних организација.

8. ЕУ ће као посредник обавештавати релевантне регионалне организације и ентитете о овом аранжману који се тиче назива, представљања и начина потписивања. Они би требало да се одразе у практичној организацији регионалних сусрета. ЕУ ће надгледати имплементацију ових договора.

9. Обе стране потписнице и ЕУ ће подстицати партнере да подрже ове договоре и да помогну у њиховој имплементацији.

10. Под Регионалним организацијама из овог аранжмана сматрају се постојеће и будуће међувладине организације или договори чији је циљ да промовишу сарадњу или интеграцију у региону Балкана. „Регионални сусрети” укључују сусрете ових организација, као и ad hoc тела и неформалне сусрете са сличним циљем. Такође, ово укључује и сусрете са институцијама ЕУ у контексту Европске агенде.

11. Ови договори су прихваћени на привременој основи.

На седмој и осмој рунди дијалога са привременим институцијама самоуправе у Приштини које су одржане 21. и 22. новембра 2011. године и у периоду од 30. новембра до 2. децембра 2011. године, са наше стране је предложено да се иде ка решењима која би омогућавала учешће КиМ, али би подразумевала јасно поштовање оквира дефинисаних Резолуцијом 1244 СБ УН. Ово би у пракси значило омогућавање учешћа у свим иницијативама, али не нужно и равноправан третман имајући у виду како спорни статус КиМ тако и често врло различите интерне акте и споразуме на којима су ове организације и иницијативе устројене.

На деветој рунди дијалога, наша страна је наставила да инсистира на пуном поштовању Резолуције 1244 СБ УН, као и на задржавању досадашње улоге УНМИК администрације у складу са наведеном резолуцијом. Исто тако наша страна је инсистирала на уздржавању од истицања било каквих државних симбола на састанцима регионалних организација и иницијатива, како би се избегло свако истицање симбола тзв. „Републике Косово”.

Приштина је наставила да инсистира на симетричном представљању тзв. „Републике Косово”, као независне и међународно признате државе. Захтев Приштине је био да наступају под називом „Република Косово”, уз истицање симбола те тзв. државе, наглашавајући да за њих ништа мање од тога није прихватљиво.

Наша страна је у потпуности остала на својим позицијама о асиметричном представљању Приштине са јасном референцом на Резолуцију 1244 СБ УН.

Као компромисно решење прихваћено је да представници ПИС у Приштини на састанцима регионалних организација и иницијатива учествују под називом „Косово” са референцом на Резолуцију 1244 СБ УН, као и Саветодавно мишљење Међународног суда правде о тзв. декларацији о независности Косова. Такође, овим аранжманом није се дозволило развлашћење УНМИК-а које би водило у гашење Резолуције 1244 СБ УН.

Такође, овим аранжманом остављена је могућност УНМИК-у да и убудуће учествује на састанцима регионалних организација и иницијатива заједно са представницима ПИС у Приштини.

Овим аранжманом је предвиђено да ће домаћини састанака бити подстакнути да избегавају приказивање националних симбола осим својих личних и симбола ЕУ, уз узимање у обзир статута релевантних организација.

На деветој рунди дијалога између представника Београда и Привремених институција самоуправе у Приштини, одржаној 24. фебруара 2012. године постигнут је договор о регионалном представљању и сарадњи.

Влада је 20. марта 2012. године, односно 29. марта 2012. године донела Закључак о усвајању Инструкције за поступање представника државних органа Републике Србије на одређеним скуповима посвећеним регионалној сарадњи на којима учествују представници ПИС у Приштини, а затим и нову Листу

организација и иницијатива посвећеним регионалној сарадњи у Југоисточној Европи.

У протеклом периоду из праксе је утврђено да оваква инструкција није у складу са тзв. „Аранжманима о регионалном представљању и сарадњи”, постигнутим у процесу дијалога, те да поступање представника државних органа Републике Србије у складу са претходном инструкцијом може нанети штету у спољнополитичким односима Републике Србије и наставку процеса европских интеграција. На табли испред представника ПИС у Приштини налазиће се натпис „Косово”, чиме се пружа потпуна асиметрија тзв. Косова и без исписивања текста фусноте на самој табли.

Имајући у виду различита тумачења у имплементацији наведеног аранжмана, Влада Републике Србије је на седници одржаној 2. септембра 2012. године усвојила Инструкцију за поступање представника државних органа Републике Србије на скуповима посвећеним регионалној сарадњи на којима учествују представници ПИС у Приштини.

Усвајањем нове инструкције омогућено је потпуно поштовање договора из Брисела у складу са тумачењем Европске уније.

Телекомуникације:

Влада Републике Србије наставила је техничке разговоре у вези са решавањем питања телекомуникација на територији АП КиМ. Ресорно министарство Републике Србије је сачинило одговарајућу платформу за иступање делегације Републике Србије на преговорима који се воде уз посредовање ЕУ. Први састанак представника Београда и Приштине одржан је у Бриселу 30. новембра 2012. године. Представници ПИС у Приштини нису се појавили на наведеном састанку.

Следећи састанак техничких експерата Београда и Приштине уз посредовање ЕУ одржан је у Бриселу, 4. децембра 2012. године, на коме се разговарало о спорним питањима и модалитетима за њихово решавање. На састанку између представника Београда и Приштине, одржаном 5. и 6. фебруара 2013. године настављени су разговори о спорним питањима.

Електроенергетика:

Влада Републике Србије наставила је техничке разговоре у вези са решавањем питања електроенергетике на територији АП КиМ. Ресорно министарство Републике Србије сачинило је одговарајућу платформу за иступање делегације Републике Србије на преговорима који се воде уз посредовање ЕУ. Први састанак представника Београда и Приштине одржан је у Бриселу је 30. новембра 2012. године. Представници ПИС у Приштини нису се појавили на наведеном састанку.

Следећи састанак техничких експерата Београда и Приштине уз посредовање ЕУ одржан је у Бриселу, 4. децембра 2012. године, на коме се разговарало о спорним питањима и модалитетима за њихово решавање. На састанку између представника Београда и Приштине одржаном 5. и 6. фебруара 2013. године настављени су разговори о спорним питањима.

III

Имајући у виду да Аутономна покрајина Косово и Метохија заузима централно место у политичком, економском, безбедносном, културолошком, идентитетском и духовном смислу за Републику Србију и њене грађане, у жељи да оствари дугорочни државни и национални циљ – очување целовитости државне територије, суверенитета, економски развој, заштиту политичких,

економских и безбедносних интереса Републике Србије на подручју Косова и Метохије, као и омогућавање бољег живота за све грађане приступањем Европској унији, Влада је прихватила иницијативу да се, уз посредовање Европске уније – високе представнице Европске уније за спољну безбедност и политику Кетрин Ештон, отпочне са дијалогом на политичком нивоу, у току кога би се верификовали технички договори и отворила суштинска питања и утврдили принципи за нормализацију односа.

Одржано је десет рунди разговора у оквиру политичког дијалога Београда и Приштине:

Како би се на политичком нивоу заокружило и потврдило оно што је постигнуто на техничком нивоу, 19. октобра 2012. године, у оквиру прве рунде, практично је започео политички дијалог.

На другој рунди политичког дијалога, одржаној 7. новембра 2012. године, стране су постигле договор у вези са именовањем официра за везу – Аранжман посвећен питањима Официра за везу.

У децембру 2012. године, Савет ЕУ поздравио је одлуку да се одреде особе за везу које ће бити смештене у просторијама Делегације Европске уније у Београду и Канцеларије Европске уније у Приштини и који ће решавати све проблеме који се могу јавити у процесу имплементације договора постигнутих у досадашњем дијалогу.

Постигнута је сагласност да Европска унија олакша процес успостављања ових аранжмана и помогне око њихове имплементације у складу са најбољом праксом ЕУ.

Имајући у виду међународно преузете обавезе, Влада је на седници одржаној 4. фебруара 2013. године донела Закључак 05 број: 119-995/2013, којим се одређује Дејан М. Павићевић за официра за везу при Мисији ЕУ у Приштини.

У досадашњем периоду уз посредовање ЕУ одржано је неколико састанака посвећених усаглашавању конкретних модалитета функционисања Аранжмана официра за везу (28. јануара 2013. године, 5. фебруара 2013. године, 14. фебруара 2013. године, 20. фебруара 2013. године, 5. марта 2013. године и 2. априла 2013. године).

У току разговора одржаних 4. децембра (трећа рунда) постигнут је договор о успостављању заједничког управљања прелазима на четири административна прелаза, тј. пункта између територије Републике Србије и територије АП Косово и Метохија, са обавезом да два буду отворена 10. децембра, а два до краја 2012. године, а по основу обавезе Републике Србије да примени договоре које је потписала претходна Влада у вези са заједничким управљањем прелазима.

Закључком Владе Стр.пов. 05 број: 00-1/2013 од 9. јануара 2013. године, усвојен је текст Политичке платформе за разговоре са представницима привремених институција самоуправе у Приштини, са кога је ознака поверљивости скинута Закључком Владе 05 број: 06-193/2013 од 12. јануара 2013. године.

Влада је констатовала да, с циљем заштите државних интереса, у даљим договорима са привременим институцијама самоуправе у Приштини полази од тога да свако решење, било општег или неког посебног питања, о привременом, прелазном или коначном статусу АП Косово и Метохија, о положају Срба у Покрајини или о заштити српског верског и културног наслеђа, мора да буде у складу са Уставом Републике Србије и Резолуцијом Савета

безбедности Уједињених нација 1244, те да, пошто је оценила да је трајно и одрживо решење за Косово и Метохију могуће достићи кроз искрени дијалог две стране, у доброј вери, треба наставити разговоре са представницима ПИС у Приштини.

У том смислу, а ради утврђивања основних оквира за разговоре са представницима привремених институција самоуправе у Приштини, Влада је закључила да Народној скупштини треба предложити Резолуцију о основним принципима за политичке разговоре са представницима привремених институција самоуправе на Косову и Метохији.

На основу наведене политичке платформе, Резолуцијом Народне скупштине Републике Србије о основним принципима за политичке разговоре са привременим институцијама самоуправе на Косову и Метохији утврђени су правац, смернице и циљеви државне политике, који су исказани кроз основне принципе (непризнавање једнострано проглашене независности Косова, стварање услова за сигурност и пуна заштита људских права за српску заједницу и све друге националне заједнице на Косову и Метохији – с циљем постизања трајног мира и стабилности и европске будућности Србије и региона, а уз константан дијалог са представницима Срба са Косова и Метохије, наставак имплементације већ постигнутих договора и споразума, доношење уставног закона којим ће се пренети договорене надлежности), а сагласно којима су обавезани да поступају представници државних органа Републике Србије, односно учесници у дијалогу и да кроз преговоре теже изналажењу споразумног и свеобухватног решења за Косово и Метохију.

Поред наведеног, Резолуцијом је утврђен став да је Република Србија спремна да учини додатне уступке ради превладавања стања у односима између српског и албанског народа, али без чињења додатних уступака који би могли да доведу до угрожавања њених државних и националних интереса.

Током дијалога који је одржан 17. јануара 2013. године (четврта рунда) разговори су делом били посвећени спровођењу споразума о интегрисаном управљању прелазима на административној линији, односно о питању расподеле царинских прихода са тих прелаза, али је по први пут отворено питање у вези са севером Косова и Метохије.

У току разговора одржаних 20. фебруара (пета рунда) није било значајног напретка јер се разговарало о институцијама на северу Косова и Метохије, а наша страна није могла прихватити договор о промени тренутног статуса и начина рада док се претходно не постигне договор о институцијама које треба да замене постојеће и које треба да буду гарант за сигурност и пуну заштиту људских права за српску заједницу и све друге неалбанске националне заједнице на Косову и Метохији, те је у том смислу по први пут у дијалогу отворено питање српске заједнице на Косову и Метохији.

Током дијалога који је одржан 4. марта 2013. године (шеста рунда) конкретно је отворено питање и покренут суштински дијалог о статусу српске заједнице на Косову и Метохији и модалитетима за испуњење услова из Закључака Савета Европске уније из децембра 2012. године. Постигнута је начелна сагласност о формирању заједнице српских општина на Косову и Метохији, али не и сагласност о надлежностима те заједнице. Понуда високе представнице Европске уније за спољну безбедност и политику Кетрин Ештон која се односила на надлежности заједнице није могла бити прихваћена због неусклађености са нацртом Европске повеље о регионалној самоуправи Конгреса локалних и регионалних власти Европе, Препоруком бр. 1349 (1997) Парламентарне скупштине Савета Европе, и због тога што предложене надлежности које су биле прихватљиве за нашу страну нису обухватале и

области јавног информисања, високог образовања – са правом успостављања непосредне сарадње у области образовања са органима Републике Србије и правом додатног финансирања из средстава која се обезбеђују из буџета Републике Србије, енергетике, фискалне политике, употребе симбола, здравствене заштите – са правом успостављања непосредне сарадње у тој области са органима Републике Србије и правом додатног финансирања из средстава која се обезбеђују из буџета Републике Србије, унутрашњих послова (која би подразумевала аутономију полиције, а која би била саставни део косовских полицијских снага и која би функционисала под влашћу Извршног већа Заједнице српских општина и у складу са надлежностима предвиђеним законима Косова и Статутом Заједнице), правосуђа, телекомуникација, лова и риболова и друге надлежности које би се утврдиле косовским законима и Статутом Заједнице

Дијалог је настављен 20. марта 2013. године (седма рунда), и то тако што се није постигао напредак у вези са питањем овлашћења заједнице српских општина на Косову и Метохији.

У току разговора одржаних 2. априла 2013. године (осма рунда) представницима, односно делегацији Републике Србије, тј преговарачком тиму усмено су предочени принципи који уређују нормализацију односа.

Накнадно је прибављен писмени предлог принципа који су садржани у понуди, односно предлогу високе представнице Европске уније за спољну безбедност и политику Кетрин Ештон од 20. марта 2013. године, а који су подразумевали: 1) да Заједница српских општина буде формирана од општина са српском већином на Косову и да одражава њихов идентитет; 2) да Заједница има статут и да може бити распуштена једино одлуком општина које у њој учествују и у складу са процедурама предвиђеним статутом; 3) да се структура Заједнице успостави на основу модалитета које садржи постојећи статут Асоцијације косовских општина; 4) да општине које учествују у Заједници могу, у складу са Европском повељом о локалној самоуправи и закону Косова, одлучити да ли ће делити надлежности и извршавати их кроз Заједницу; 5) да ће Заједница стратешки надзирати области као што су економски развој, образовање, здравство и остала локална питања од општег интереса или значаја; 6) да ће Заједница извршавати остале додатне надлежности које им у будућности могу доделити централне власти; 7) да ће Заједница представљати српску заједницу пред централним властима и да ће у ту сврху имати место у Консултативном савету заједница; 8) да ће општински избори у северним општинама бити организовани 2013. године, уз помоћ Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС), у складу са косовским законима и међународним стандардима.

У вези са наведеним предлогом Влада је донела Закључак о потреби наставка дијалога са представницима Привремених институција самоуправе у Приштини, уз посредовање Европске уније 05 број 06-3137/2013 од 8. априла 2013. године, којим је одлучила да се предложени принципи не могу прихватити, јер они не гарантују пуну безбедност, опстанак и заштиту људских права припадника српског народа на Косову и Метохији и што договор заснован на тим принципима није спроводив, тако да његово прихватање не би довело до коначног и одрживог решења и превладавања тренутног стања на Косову и Метохији и којим се истовремено заложила за хитан наставак дијалога са представницима привремених институција самоуправе у Приштини, уз посредовање Европске уније – уз потврђивање опредељености да се мирним путем, кроз дијалог, дође до одрживог решења које ће представљати чврсту основу за изградњу трајног мира и достизање пуне безбедности за све људе који живе на Косову и Метохији.

Влада је овластила председника Владе да представнике Европске уније обавести о ставовима Владе који су садржани у наведеном закључку.

Уважавајући ставове Владе, а након консултација које су обављене са свим учесницима у дијалогу, висока представница Европске уније за спољну безбедност и политику, Кетрин Ештон, позвала је учеснике да наставе дијалог, који је и одржан 17. априла 2013. године (девета рунда).

У току тих разговора ставови двеју страна су приближени, разматрало се 15 тачака у дијалогу које су за нашу страну биле прихватљиве, осим оне која везује питање полиције на северу Косова са чланством Косова у међународним организацијама.

Представник Привремених институција у Приштини Хашим Тачи опструирао је постизање споразума везивањем проблема овлашћења заједнице српских општина са чланством Косова у међународним организацијама, укључујући УН, што делегација Србије није могла да прихвати, па су представници Приштине током састанка претили да се питање севера Косова може решити неким другим методама, и кандидовали су нову тему у дијалогу, везујући је за питање полиције на северу Косова, којом би се две стране обавезале да једна другу не ометају у чланству у међународним организацијама.

У току тих разговора председник Владе је указао на спремност Владе да се у разговор о проблему присуства косовских безбедносних снага на северу Косова укључи и генерални секретар НАТО-а Андерс Фон Расмусен.

Нова рунда разговора одржана је 19. априла 2013. године (десета рунда), а за резултат је имала даље приближавање ставова и парафирање Првог споразума о принципима који регулишу нормализацију односа, који у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи.

First agreement of principles governing the normalization of relations

1. There will be an Association/Community of Serb majority municipalities in Kosovo. Membership will be open to any other municipality provided the members are in agreement.

2. The Community/Association will be created by statute. Its dissolution shall only take place by a decision of the participating municipalities. Legal guarantees will be provided by applicable law and constitutional law (including the 2/3 majority rule).

3. The structures of the Association/Community will be established on the same basis as the existing statute of the Association of Kosovo municipalities e.g. President, vice President, Assembly, Council.

4. In accordance with the competences given by the European Charter of Local Self Government and Kosovo law the participating municipalities shall be entitled to cooperate in exercising their powers through the Community/Association collectively.

The Association/Community will have full overview of the areas of economic development, education, health, urban and rural planning.

5. The Association/Community will exercise other additional competences as may be delegated by the central authorities.

6. The Community/Association shall have representative role to the central authorities and will have a seat in the communities council for this purpose. In the pursuit of this role a monitoring function is envisaged.

7. There shall be one place fore in Kosovo called the Kosovo Police. All police in northern Kosovo shall be integrated in the Kosovo Police framework. Salaries will be only from the KP.

8. Members of other Serbian security structures will be offered a place in equivalent Kosovo structures.

9. There shall be a Police Regional Commander for the four northern Serb majority municipalities (Northern Mitrovica, Zvecan, Zubin Potok and Leposavic). The Commander of this region shall be a Kosovo Serb nominated by the Ministry of Internal Affairs from a list provided by the four mayors on behalf of the Community/Association. The composition of the KP in the north will reflect the ethnic composition of the population of the four municipalities. (There will be another Regional Commander for the Municipalities of Mitrovica South, Skenderaj and Vushtrri). The regional commander of the four northern municipalities will cooperate with other regional commanders.

10. The judicial authorities will be integrated and operate within the Kosovo legal framework.

The Appellate Court in Pristina will establish a panel composed of a majority of K/S judges to deal with all Kosovo Serb majority municipalities.

A division of this Appellate Court, composed both by administrative staff and judges, will sit permanently in northern Mitrovica (Mitrovica District Court).

Each panel of the above division will be composed by a majority of K/S judges.

Appropriate judges will sit dependent on the nature of the case involved.

11. Municipal elections shall be organised in the northern municipalities in 2013 with the facilitation of the OSCE in accordance with Kosovo law and international standards.

12. An implementation plan including time frame shall be produced by April 26. In implementing this agreement the principle of transparent funding will be addressed.

13. Discussion of Energy and Telecoms will be intensified by the two sides and completed by June 15.

14. It is agreed that neither side will block, or encourage others to block, the other side's progress in their respective EU paths.

15. An implementation committee will be established by the two sides, with the facilitation of the EU.

Први споразум о принципима који регулишу нормализацију односа

1. Постојаће Асоцијација/Заједница општина у којима Срби чине већинско становништво на Косову. Чланство ће бити отворено за сваку другу општину под условом да се о томе сагласе чланови.

2. Ова Заједница/Асоцијација ће бити успостављена на основу Статута. До њеног распуштања може доћи само на основу одлуке општина учесница. Правне гаранције ће пружити меродавно право и уставно право (укључујући и правило двотрећинске већине).

3. Структуре Асоцијације/Заједнице ће бити успостављене на истој основи на којој почива постојећи Статут Асоцијације косовских општина, нпр. председник, потпредседник, Скупштина, Веће.

4. У складу са надлежностима додељеним Европском повељом о локалној самоуправи и косовским законом, општине учеснице ће имати право да сарађују у колективном спровођењу овлашћења кроз Заједницу/Асоцијацију. Асоцијација/Заједница ће имати пун надзор над областима економског развоја, образовања, здравства, урбанизма и руралног развоја.

5. Асоцијација/Заједница ће вршити и друге додатне надлежности које јој могу делегирати централне власти.

6. Заједница/Асоцијација ће имати репрезентативну улогу према централним властима и у том циљу биће представљена у консултативном већу заједница. У циљу испуњавања ове улоге предвиђена је функција мониторинга.

7. На Косову ће постојати јединствене полицијске снаге које се зову Косовска полиција. Сва полиција на северу Косова ће бити интегрисана у оквир Косовске полиције. Плате ће исплаћивати само Косовска полиција.

8. Члановима других српских безбедносних структура биће понуђена места у еквивалентним косовским структурама.

9. Постојаће регионални командант полиције за четири општине на северу у којима Срби чине већинско становништво (северна Митровица, Звечан, Зубин Поток и Лепосавић). Командант овог региона биће косовски Србин кога именује Министарство унутрашњих послова са списка који достављају четири градоначелника у име Заједнице/Асоцијације. Састав КП на северу ће одсликавати етнички састав становништва ове четири општине. (Постојаће још један регионални командант полиције за општине јужна Митровица, Србица и Вучитрн). Регионални командант четири северне општине ће сарађивати са другим регионалним командантима.

10. Судске власти биће интегрисане и функционисаће у оквиру правног система Косова.

Апелациони суд у Приштини ће успоставити веће које ће бити састављено од већине судија косовских Срба, које ће бити надлежно за све општине у којима су Срби већинско становништво.

Одељење Апелационог суда, кога чине административно особље и судије, имаће сталну канцеларију у северној Митровици (Окружни суд у Митровици).

Свако веће споменутог Одељења ће бити састављено од већина судија косовских Срба.

У зависности од природе случаја о коме је реч, веће ће чинити одговарајуће судије.

11. Општински избори ће бити организовани у северним општинама 2013. године уз посредовање ОЕБС-а у складу са косовским законом и међународним стандардима.

12. План за имплементацију, укључујући временске рокове, биће сачињен до 26. Априла. Приликом имплементације овог Споразума, поштоваће се принцип транспарентног финансирања.

13. Две стране ће интензивирати разговоре о енергетици и телекомуникацијама и окончати их до 15. Јуна.

14. Договорено је да ниједна страна неће блокирати, или подстицати друге да блокирају напредак друге стране на њеном путу ка ЕУ.

15. Две стране ће, уз помоћ ЕУ, основати Одбор за имплементацију.

Споразум су 19. априла 2013. године у Бриселу парафирали председник Владе Републике Србије, Ивица Дачић и Висока представница Европске уније за спољну безбедност и политику, Кетрин Ештон.

Сагласно Резолуцији Народне скупштине Републике Србије и уважавајући то да једино утврђен, плански и систематичан рад на остваривању државног и националног циља може да обезбеди јединствени државни приступ питању Косова и Метохије, Влада је све активности, укључујући и саме преговоре, односно вођење дијалога извршавала уз поштовање Уставом и законима утврђених надлежности државних органа и уз стално информисање и консултовање представника органа локалне самоуправе са територије Аутономне покрајине Косово и Метохија о основним принципима за политичке разговоре са привременим институцијама самоуправе на Косову и Метохији.